

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 4 mars 1902, kl. 3 e. m.

Memorial, om användande af bankovinsten för år 1901.

I den till innevarande års Riksdag aflättna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t föreslagit, att af riksbankens vinst för år 1901, utgörande kronor 3,018,759: 77, ett belopp af 2,716,200 kronor måtte anvisas för statsverkets behof att utbetalas vid den tid under år 1903, som af Riksdagen bestämdes.

Då det enligt den för bankoutskottet gällande instruktion åligger utskottet att till Riksdagen meddela yttrande och förslag om användande af den under föregående år upplupna bankovinsten, har utskottet tagit denna fråga under behandling samt i ämnet hört fullmäktige i riksbanken, hvilka i en den 27 nästlidne februari till utskottet aflåten skrifvelse anført:

»Genom utdrag af sitt protokoll den 11 innevarande februari har utskottet anmodat fullmäktige att till utskottet afgifva yttrande om användande af riksbankens vinst för 1901, hvilken vinst efter numera fullbordadt bokslut befunnits uppgå till exakt kronor 3,018,759: 77. Något annat förslag till disposition häraf föreligger icke än Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning, att, efter afdrag af de 10 procent, som enligt lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 böra af årsvinsten afsättas till reservfonden, återstoden, beräknad i rundt tal, kronor 2,716,200: — må till statsverket öfverlemnas.

Enligt 26 § af lagen för Sveriges riksbank af den 12 maj 1897 skola af riksbankens behållna vinst för det senast tilländagångna året

minst tio procent afsättas till bankens reservfond. I öfverensstämmelse härmed måste innevarande år ett belopp af minst 301,875: 97 föras till reservfonden. Återstoden utgör 2,716,883: 80, hvilka kunna disponeras på sätt 25 § af den ofvan åberopade lagen bestämmer.

Af vinsten för 1900 utgörande, 4,178,042: 77, afsattes till reservfonden 417,894: —
 samt anvisades åt statsverket..... 2,000,000: —,
 hvaremot för riksbanken behölls 1,761,048: 77.
 Af den tabell, som finnes intagen i bankoutskottets utlåtande n:o 13 år 1901, framgår, att under åren 1890—1899 för riksbanken af de för dessa tio år intjenta vinsterna, 32,882,571: 73,
 till statsverket anvisats..... 17,721,446: 57
 och åt riksbanken behållits 15,161,125: 16.
 Med inberäkning af vinsten för 1900 blifva siffrorna respektive 37,061,514: 50
 — 19,721,446: 57 och 17,340,067: 93.

Riksbanken innehade vid 1901 års slut

i grundfond	kr. 50,000,000: —
i reservfond	» 6,417,894: —
i reserverade medel till framtida förfogande	» 16,896,928: 86

Summa kr. 73,314,822: 86

hvari dock ingick vinsten för 1901 med ..	» 3,018,759: 77
eller med afdrag af denna	kr. 70,296,063: 09

Utän tvifvel kunna dessa tillgångar, med beräkning af det lagstadgade årliga tillskottet till reservfonden, anses vara för riksbankens rörelse fullt tillräckliga, helst som både 1900 och 1901 betydliga afskrifningar skett å riksbankens egande obligationer, så att dessas bokförda värde numera måste betraktas såsom minst equivalent med det effektiva äfven under mindre gynsamma förhållanden.

Om nu, på sätt i tvenne motioner blifvit föreslaget och fullmäktige för sin del finna önskvärdt, af de reserverade medlen, hvilka, utan inberäkning af vinsten för 1901, uppgå till 13,878,169: 09, ett belopp af 12,5 millioner skulle afsättas till en särskild under fullmäktiges förvaltning stäld fond för afbetalningslån, hvaraf årsvinsten skulle tillfalla riksbanken, komme det kapital, hvarmed banken hittills haft att uppehålla sin verksamhet, icke derigenom att på ringaste sätt minskas, men väl så till vida betryggas, att allra största delen af de till framtida förfogande ställda medlen skulle tillförsäkras rörelsen, sådan denna för framtiden skulle utöfvas, nemligen för de utom den egentliga bankverksamheten ställda afbetalningslånen.

Något hinder synes alltså fullmäktige icke förefinnas för anvisande till statsverket af den i statsverkspropositionen äskade summan 2,716,200: —.

På grund af hvad sålunda anförts anse sig fullmäktige hafva skäl tillstyrka, att, sedan af riksbankens vinst för 1901 ett till 302,106 kronor jemnadt belopp öfverförts till bankens reservfond, som derefter kommer att uppgå till 6,720,000 kronor, till statsverket anvisas ett belopp af 2,716,200 kronor, att tillhandahållas statskontoret med en fjerdedel under loppet af hvarje af månaderna januari, april, juli och oktober 1903, samt att återstående 453 kronor 77 öre för riksbanken bibehållas och tilläggas medel, reserverade till framtida förfogande.»

Under anslutning till hvad fullmäktige sålunda anført får utskottet, med åberopande af §§ 25 och 26 i lagen för Sveriges riksbank, hemställa,

att Riksdagen ville besluta,

a) att af riksbankens vinst för år 1901 ett belopp af 2,716,200 kronor skall öfverlemnas till statsverket;

b) att statsverkets andel af bankovinsten för år 1901 skall af fullmäktige i riksbanken tillhandahållas statskontoret och utgå med en fjerdedel under loppet af hvarje af månaderna januari, april, juli och oktober år 1903;

c) att af förenämnda årsvinst 10 procent eller ett till 302,106 kronor jemnadt belopp afsättes till riksbankens reservfond; samt

d) att af samma vinst återstående 453 kronor 77 öre för riksbankens räkning bibehållas och tilläggas medel, reserverade till framtida förfogande.

Stockholm den 4 mars 1902.

På bankoutskottets vägnar:

ER. GUST. BOSTRÖM.
